

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉGVÉDELEM SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

Régészeti örökségvédelem szakirányú továbbképzési szak

2. A szakirányú továbbképzésben szerorzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Magyarul: Régészeti örökségvédelmi szaktanácsadó

Angolul: Archaeological heritage consultant

3. A szakirányú továbbképzési besorolása:

3.1. Képzési terület szerinti besorolás: bölcsészettudomány képzési terület

3.2. A végzettségi szint besorolása:

3.2.1. ISCED 1997 szerint: 5A szint

3.2.2. ISCED 2011 szerint: EKKR és MKKR szerint: 6 szint

3.2.3. az európai keretrendszer szerint: 6

3.2.4. a magyar képesítési keretrendszer szerint: 6

3.3. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

3.3.1. ISCED 1997 szerint: 5A

3.3.2. ISCED-F 2013 szerint: 0222

4. A felvétel feltétele:

Alapképzési szakon vagy az osztatlan képzésben főiskolai szintű szakon szerzett oklevél.

A továbbképzésben felvételi vizsga nincs.

5. A képzési idő félévekben meghatározva:

2 oktatási félév (a szakdolgozat elkészítésére és a záróvizsga letételére az utolsó képzési félévben kerül sor)

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

A szakirányú továbbképzésben megszerzendő kreditek száma: (2x30) 60 kredit

7. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

7.1. A képzés célja:

A nemzeti parkok természetvédelmi őrszolgálatá tagjai részére a régészeti kulturális örökségvédelemmel összefüggő feladatok ellátásához képzettség megszerzése. Ugyan ilyen munkaköri feladatok ellátására az erdészeti, vízügyi, továbbá önkormányzati hivataloknál és intézményeknél olyan alkalmazottak szakirányú továbbképzése, akik a régészeti örökséggel kapcsolatos tevékenységet végeznek. Úgyszintén, a szakirányú továbbképzést megszerezhetik mindazok az érdeklődők, akik munkakörüktől függetlenül kívánnak szakképzettséget szerezni a régészeti kulturális örökség tárgyában. A tanulmányok során kiemelt hangsúlyt helyezünk a régészeti lelőhelyek, jelenségek és leletek szakszerű azonosítására, azok komplex módú megközelítésére, a régészet társtudományi összefüggésében.

7.2. A Régészeti örökségvédelmi szaktanácsadó szakmai kompetenciái:

7.2.1. Tudása:

- régészeti kulturális örökséghez tartozó tárgyi és terepi elemek ismerete, felismerései
- ismeri a régészeti kulturális örökség terepi elemeinek megőrződését veszélyeztető hatásokat és folyamatokat
- ismeri az örökségvédelem történetét és jogi hátterét és az örökségvédelemmel kapcsolatos hivatali eljárás mentét
- a régészeti korszakok és a kapcsolódó szakkifejezések ismerete
- a régészet kutatási módszereinek ismerete
- a kulturális örökség bemutatásának technikái, műszaki megvalósítás alapjai

7.2.2. Képességei:

- közreműködés a régészeti- és kulturális örökség megóvására és hasznosítására irányuló tervek elkészítésében
- szakirodalmi tájékozódás
- tanult ismeretek és elsajátított tudás gyakorlati alkalmazása
- régészeti örökségvédelmi lelőhelyvédelmi és hasznosítási tervek készítése
- régészeti kulturális örökséghez tartozó elemek osztályozása és azonosítása
- a kulturális örökség elemeinek komplex bemutatása

7.2.3. Attitűdje:

- terepei, térképi tájékozódási képesség
- gyors döntéshozó képesség, hatékony problémamegoldás
- jó megfigyelőkészség
- széleskörű tájékozottság a kulturális örökség értékeiről
- az adott terepelemek, kulturális értékek értékének és hasznosítási lehetőségeinek felmérése
- a komplex természet- illetve tájvédelem szempontjainak érvényesítése régészeti és örökségvédelmi szempontok alapján

7.2.4. Autonómiája és felelőssége:

- saját munkájának eredményeit reálisan értékeli
- váratlan döntési helyzetekben is önállóan képes a munkavégzésre, a szakmai döntések meghozatalára
- a szakterületét megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja
- tudatosan törekszik az önfejlesztésre
- felelősséget vállal a közösség érdekében végzett munkáért
- elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket
- munkája során figyelemmel kíséri a kapcsolódó területek jogszabályi és technológiai változásait

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A természetvédelmi őrszolgálat tagjainak feladata terepi munkájuk során, a vizsgált terület régészeti és kulturális javainak védelme is. A képzés során nyert ismeretanyag segítségével a végzett szaktanácsadók képesek a védett vagy védeni kívánt objektumok, terepi elemek, lelőhelyek illetve műemlékek felismerésére, azok osztályozására, emberi

behatás által történő veszélyeztetettségük felismerésére. Ismerik a társintézményeket és a velük való kapcsolatfelvétel módját. Jogi és gyakorlati képzésük alapján lehetőségükben áll a terepen lépéseket tenni a veszélyeztetettség elhárítására. A területükön található régészeti illetve műemléki, vagy egyéb tájlemek jó ismerői. A területhasznosítás illetve beruházások tervezésekor e tudásuk alapvető jelentőségűvé válik. A nemzeti parkok kulturális projektjeiben tudásuk jól használható.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

A képzés a következő ismeretköröket/ismereteket öleli fel:

a) Örökségvédelem: 14 kredit

1. Kulturális örökségvédelem és jogi szabályozása
2. Régészeti muzeológia
3. Bevezetés a régészettudományba
4. Nemzeti parkok lelőhelyvédelmi és hasznosítás stratégiai

b) Régészeti örökség elemei: 20 kredit

1. A régibb kőkor tárgyi és terepi elemei
2. Az újkőkor és rézkor tárgyi és terepi elemei
3. A bronzkor és vaskor tárgyi és terepi elemei
4. Pannónia provincia és a népvándorláskor tárgyi és terepi elemei
5. A honfoglaláskor, középkor és a kora újkor tárgyi és terepi elemei

c) Régészeti anyagismeret: 6 kredit

1. Őskori régészeti anyagismeret
2. Római kori, népvándorláskori, honfoglalás, középkori és kora újkori anyagismeret

d) Gyakorlatok: 10 kredit

1. Régészeti örökségvédelmi terepgyakorlat I
2. Régészeti örökségvédelmi terepgyakorlat II

9. A szakdolgozat kreditértéke: 10

A szakdolgozat a szakirányú képzettségnek megfelelő, írásban elkészített, alkotó jellegű feladat. Ezt a feladatot a hallgatónak tanulmányaira támaszkodva, a mértékadó hazai és nemzetközi szakirodalom felhasználásával, témavezető oktató irányításával kell megoldania. Ezzel bizonyítja a hallgató, hogy a szakirányú képzés anyagát elsajátította, képes annak gyakorlati alkalmazására és önálló munkavégzésre.

A szakdolgozat benyújtására a második képzési félévben kerül sor. Kreditértéke 10 kredit, mely a képzés során megszerzett 50 kreditet egészíti ki. A szakdolgozatkészítés a záróvizsgára bocsátás feltétele.